

SELETUSKIRI

1.1-G.2/913

põllumajandusministri määruse “Põllumajandusministri 20. detsembri 2007. a määruse nr 158 “Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” muutmise” eelnõu juurde

Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus “Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” kehtestatakse “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 45⁴ lõike 2, § 45⁵ lõike 2 ja § 45⁶ lõike 4 alusel ning koosõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud “Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013” (edaspidi *arengukava*).

Määrust täiendatakse ja täpsustatakse võttes arvesse nimetatud toetuse kahe esimese taotlusvooru tulemusi ning taotlemisel, taotluste läbivaatamisel ja hindamisel ilmnunud ebatäpsusi.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna maaettevõtluse büroo juhataja Ülle Puusta (tel 625 6294) ja maaettevõtluse büroo peaspetsialist Tõnu Taat (tel 625 6134). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (tel 625 6260). Keeleliselt toimetab eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523).

Eelnõu sisu

Määruse § 2 lõikeid 2–4 täiendatakse, et osaühingust taotleja korral peavad lisaks osaühingu osanikele ka osaühingu juhatuse liikmed olema nooremad kui 40 aastat. Samuti peavad muudatuse kohaselt sarnaselt osaühingu osanikele ka osaühingu juhatuse liikmed omama vähemalt kaheaastast põllumajandusalast töökogemust ja põllumajandusalast keskeri-, kutsekesk- või kõrgharidust või “Kutseseaduse” § 4 lõike 4 alusel kehtestatud “Kvalifikatsiooniraamistiku” kolmandat kutsetaset. Muudatuse kohaselt peavad põllumajandusalase töökogemuse, hariduse või kutsekvalifikatsiooni puudumise korral sarnaselt osaühingu osanikele ka osaühingu juhatuse liikmed omandama need 36 kuu jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemise päevast.

Muudatused on vajalikud, et tagada paremini arengukavas sätestatud meetme eesmärkide täitmine, eeskätt eesmärgi aidata kaasa põlvkondade vahetusele põllumajanduses, juhul kui ettevõtte antakse üle ühelt põlvkonnalt teisele. Toetuse esimeses kahes taotlusvoorus oli PRIA andmetel 15 taotlejat, kes võtsid oma vanematelt ettevõtte üle, said selle eest täiendavalt 15 hindepunkti ja taotlused rahuldati, kuid seejuures jätsid taotlejad oma vanemad edasi juhatuse liikmeteks, mistõttu said vanemad seeläbi jätkata ettevõtte juhtimisel kaasaráakimist. Nõuete laiendamine ka juhatuse liikmetele võimaldab edaspidi vältida näilise ülevõtmise sellist praktikat, kus pärast osaühingu osa omandamist jäetakse juhatusse senine juhatuse liige või

osanimik, mistõttu juhul, kui selline juhatuse liige või osanimik ei ole noor põllumajandustootja, ei vasta selline praktika tegelikkuses meetme eesmärkidele.

Kuna toetust võivad taotleda nii füüsilisest isikust ettevõtjad kui osatühingud, siis on nimetatud muudatustega nõuete sätestamine ka osatühingu juhatuse liikmete kohta vajalik ka selleks, et tagada füüsilisest isikust ettevõtjate ning osatühingute võrdne kohtlemine.

Muudatuste abil viiakse põllumajandusministri määrus "Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" kooskõlla arengukava 5. peatüki meetme 1.2 kirjelduse punkti "Sihtühm" alapunktis "Miinimumnõuded taotlejale ja äriplaanile" sätestatuga, mille kohaselt kohaldatakse juhul, kui noor põllumajandustootja ei ole põllumajandusettevõtte ainus juht, eritingimusi, mis on samaväärsed nendega, mida nõutakse põllumajandusettevõtte ainujuhina tegevust alustavalt noorelt põllumajandustootjalt. (komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), artikli 13 punkti 6 kohaselt).

Tulenevalt Äriseadustiku 20. peatükist, mis sätestab osatühingu juhtimise ja täpsemalt § 180 järgi on osatühingu juhtimisorganiks osatühingu juhatuse. Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) või mitu liiget. Juhatuse liige ei pea olema osanimik. Juhatuse liige peab olema teovõimeline füüsiline isik. Vähemalt poolte juhatuse liikmete elukoht peab olema Eestis, mõnes teises Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsis. Osanike pädevusse kuulub juhatuse liikmete valimine ja tagasikutsumine. Juhatuse liikme võib osanike poolt tagasi kutsuda sõltumata põhjusest.

Lisaks täpsustatakse viidet "Kutseseadusele". "Kutseseaduse" § 3 lõike 3 punktile 3 vastav III kutse kvalifikatsioon" asendatakse sõnadega "Kutseseaduse" § 4 lõikes 4 nimetatud "Kvalifikatsiooniraamistik" kolmas kutsetase", kuna Kutseseadust on mitu korda pärast põllumajandusministri 20. detsembri 2007. a määruse nr 158 "Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" jõustumist muudetud.

Paragrahvi 2 lõikes 9 muudetakse sõnastust asendades sõnad "riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest" sõnadega "riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest" tulenevalt Rahandusministeeriumi ettepanekust teiste maaelu arengu toetuse andmist käsitlevate määruste kohta.

Paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 10, mis kehtestab taotlejale nõude kas omada või kasutada muul õiguslikul alusel lisas 1 toodud vormi kohases äriplaanis näidatud põllumajandusmaad.

Muudatuse eesmärk on aidata kaasa taotlejate äritegevuse paremale planeerimisele ning tagada, et ettevõtjal oleks olemas äriplaanis kavandatud eesmärkide elluviimiseks vajalikud ressursid. Senised taotlusvoorud on näidanud, et mitmed taotlejad ei planeeri eesmäärke vastavuses kasutada olevate ressurssidega.

Paragrahvide 3 ja 4 täiendamisega ühtlustatakse põllumajandusministri 20. detsembri 2007. a määrust nr 158 "Põllumajandusliku tegevusega alustava noore ettevõtja toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" sarnaselt teiste arengukava alusel antavate investeringutoetustega (nagu näiteks Põllumajandusministri 9. novembri 2007. aasta määrus nr 128 "Mikropõllumajandusettevõtte arendamise investeringutoetuse saamise

nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord”, kus on toodud, et abikõlblike kulude maksumus peab olema põhjendatud, selgelt ja üksikasjalikult kirjeldatud ning majanduslikult otstarbekas ja vajalik toetuse eesmärgi saavutamiseks ning et taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise, samuti et ei toetata kulusid, mis ei vasta nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 ja komisjoni määruses (EÜ) nr 1974/2006 toodud abikõlblikkuse eeskirjadele.)

Seitsmenda muudatusega asendatakse **paragrahvi 6 lõige 1**, millega lisatakse taotlejale kohustus esitada toetuse avaldus ja äriplaan elektroonselt Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus. Täiendus on vajalik seoses komisjoni määruses (EÜ) nr 1974/2006 nõutud seireindikaatorite kogumisega. Muudatus lihtsustab seireindikaatoriteks olevate taotleja majandusnäitajate sisestamist andmebaasi. *Microsoft Exceli* tarkvaraga töödeldavas vormingus avaldus ja äriplaan on üleval PRIA koduleheküljel.

Kaheksanda muudatusega täpsustatakse **paragrahvi 7 lõiget 2 ja 3** toodud taotlusega koos esitatavate dokumentide loetelu.

Paragrahvi 9 lõikes 3 on asendatud sõna “riiklike registrite” sõnaga “teiste andmekogude”, mis on seotud avaliku teabe seaduse muutmisega.

Paragrahvi 10 lõikes 1 asendatakse tekstiosa “§-s 11” tekstiosaga “lisa 4”. Tegemist on tehnilise muudatusega, millega muudetakse viidet hindamise kriteeriumitele.

Määruse **paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 1¹**, mille kohaselt juhul, kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab meetme eelarve, moodustab PRIA peadirektor taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, kes hindab nõuetele vastavaid taotlusi lisa 4 toodud hindamiskriteeriumide põhjal, andes taotlusele hindepunkte.

Määruse § 11 tunnistatakse kehtetuks ning hindamiskriteeriumid kehtestatakse eraldi lisa (lisa 4). Hindamiskriteeriumid koosnevad viit liiki hindamiskriteeriumidest. Hinnatakse taotleja pädevust, varasemat töökogemust ning koostatud äriplaani realistlikkust ja jätkusuutlikkust. Täiendavaid hindepunkte on võimalik saada sõltuvalt taotleja tegevuskohast. Lisaks saavad noored ettevõtjad 15 hindepunkti kui võtavad täielikult üle oma vanemale või vanavanemale kuulunud põllumajandusettevõtte, mille taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta müügitulu omatoodetud põllumajandussaaduste müügist ületas 37 552 krooni kuid koos muude ärituludega ei ületanud seitset miljonit krooni. Kokku on taotlejal võimalik saada maksimaalselt 55 hindepunkti.

Paragrahvi 12 lõikes 4 on tehtud sõnastuslik parandus määrusest selgema arusaamise ja üheselt mõistetavuse huvides. Sõna “tähtpäevast” on asendatud sõnaga “päevast”.

Paragrahvi 13 lõike 2 punkti 3 täiendatakse ning taotleja või toetuse saaja peab alates taotluse esitamisest kuni viie aasta möödumiseni PRIA poolt toetuse väljamaksmisest teavitama PRIA-t kirjalikult nõusoleku saamiseks osahingu puhul osanike ja ka juhatuse liikme vahetumisest ning ettevõtte või selle osa üleminekust.

Määruse **paragrahvi 14 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8**, mille kohaselt osahingu osaniku või juhatuse liikme vahetumisel, peab uus osahingu osanik ja juhatuse liige vastama taotluse esitamise ajal osahingu osanikule ja juhatuse liikmele kehtinud nõuetele.

Muudatus on vajalik, et tagada arengukavas sätestatud meetme eesmärkide saavutamine, mille kohaselt on toetuse üldeesmärgiks noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise hõlbustamine ja põlvkondade vahetusele kaasaaitamine põllumajanduses.

Käesoleva sätte rakendamine aitab ära hoida võimaluse, et pärast taotluse rahuldamist müüakse ettevõtte või osahingute osakud isikutele, või määratakse juhatuse liige, kes ei vasta noore põllumajandustootja kehtestatud nõuetele ja seega ka toetusmeetme eesmärkidele.

Määruse muudatusega kehtestatakse ka uued avalduse ja äriplaani vormid, et taotlejal oleks parem oma majandustegevust planeerida. Muudatus on vajalik ka selleks, et võimaldada hindamiskomisjonil saada paremat ülevaadet ettevõtja planeeritavatest tegevustest.

Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Liidu Teatajas ilmunud asjaomastes eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, komisjoni määrusega (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84) ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73).

Määruse mõjud

Määruses täiendatakse ja täpsustatakse toetuse saamise nõudeid ja määruse lisasid. Lisaks täpsustatakse taotluste hindamiskriteeriume ning nähakse ette võimalus moodustada taotluste hindamise jaoks hindamiskomisjon.

Muudatuste eesmärgiks on vähendada ebaselgeid sätteid toetuse taotlemisel ja menetlemisel ning lihtsustada toetuse taotlemiseks taotlejatele vajaminevate dokumentide täitmist. Määruse lisad, eelkõige toetuse taotlemise avaldus ja äriplan on ajakohastatud ning tehtud elektroonseks *Microsoft Exceli* tarkvaraga töödeldavas vormingus, mis vähendab taotlejate poolt ebakorrektsete andmete esitamist ning vigade tegemist, mis omakorda vähendab järelpärimiste arvu seoses ebakorrektselt täidetud taotlusega.

Ekspertide kasutamine läbi hindamiskomisjoni annab PRIA-le võimaluse paremini hinnata taotlejate valmisolekut põllumajandusliku tegevusega alustamiseks ning selgitada välja majanduslikult kõige jätkusuutlikumad projektid.

Muudatused lihtsustavad ka seireindikaatoriteks olevate taotleja majandusnäitajate sisestamist andmebaasi, kuna sätestatakse, et taotleja peab PRIA-le esitama vormikohase avalduse ja äriplaani nii paberandjal kui ka elektroonsetel *Microsoft Exceli* tarkvaraga töödeldavas vormingus. Täiendus on vajalik seoses komisjoni määruses (EÜ) nr 1974/2006 nõutud seireindikaatorite kogumisega. Enamus taotlustest vormistatakse taotlejate poolt elektroonsetel ja trükitakse välja PRIA-le esitamiseks, seega ei tähenda antud nõude lisamine olulist

halduskoormuse kasvu taotlejale, küll aga vähendab andmete sisestamise ajakulu taotluse menetlemisel ja vähendab seega makseagentuuri halduskoormust.

Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest. Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetust rahastatakse 75% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 25% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest.

Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta.

Ants Noot
Kantsler

